

novení občanského práva«, dále Kubeš ve Sborníku k počtě šedesátých narozenin Jaroslava Kallaba na str. 171—186, Hrdlička v recenzi ve Všehrdu 3/1940 na straně 114 a znovu Kubeš v replice na tuto recenzi ve Všehrdu 4-5/1940 na straně 161—163.

Jde o otázku, která se stala aktuální ve světové válce a která znovu nabývá pro praxi nebývalé důležitosti ve válce nynější. Problémy, které se z ní podávají, jsou:

1. Kde jest zákonný podklad?
2. Rozdíl mezi nemožností plnění a nedostižností plnění.
3. Nastává při náhodné nedostižnosti plnění zánik smluvního závazku stejně tak, jako podle § 1447 obč. zák. při náhodné nemožnosti plnění, totiž může-li se na nedostižnost odvolávati kterákoliv ze stran, jak dlužník, tak věřitel (ve smyslu § 1447 obč. zák.), anebo jen dlužník, jak by odpovídalo hospodářské potřebě.

O tomto velmi zajímavém tematu přineseme samostatný článek.

Praktické zkušenosti ze zastupování před německými soudy v Protektorátu Čechy a Morava.

Advokát Dr. Hugo Frank z Prahy nám sděluje dopisem ze dne 15. května t. r.:

Německé soudnictví v Protektorátu je upraveno takto:

Soudem I. stolice jest t. zv. Úřední soud (A m t s g e r i c h t), jenž odpovídá našemu okresnímu soudu. Tento úřední soud jest příslušný pro civilní rozepře až do výše 15.000.— K hodnoty předmětu sporu, není-li ustanovena výlučná příslušnost soudu zemského (L a n d g e r i c h t). Před úředním soudem projednávají se však také přestupky trestního zák. Zajímavé při tom jest, že veřejným žalobcem není tu, jako u protektorátních soudů, funkcionář státního zastupitelství, nýbrž právník — t. zv.

Assessor povoláný později k zastávání úřadu státního zástupce. Civilní spory do 5000.— K hodnoty předmětu sporu projednávají se podle zásad řízení bagatelního, t. zn., že proti rozsudkům v takových sporech lze podati odvolání pouze z důvodů zmatečných podle ustanovení § 477 odstavec 1—7 c. ř. s.

T. zv. L a n d g e r i c h t jest totožný s naším krajským soudem, ale není odvolacím soudem. T. zn. že o odvolání proti rozsudku úředního soudu (A m t s g e r i c h t) rozhoduje O b e r l a n d e s g e r i c h t tedy vrchní zemský soud.

Tento Oberlandesgericht se sídlem v Praze jest nejvyšší soudní stolicí německou v Protektorátu Čechy a Morava. Opravný prostředek proti jeho rozhodnutí se předkládá Říšskému soudu (R e i c h s g e r i c h t) v Lipsku jako soudu revisnímu.

U zemského soudu (L a n d g e r i c h t) rozhodují toliko samosoudci, tedy instituce senátu není známa, kdežto u vrchního zemského soudu (O b e r l a n d e s g e r i c h t), zasedává 3-členný senát.

U zemského soudu (L a n d g e r i c h t) jest zřízena též t. zv. trestní komora (S t r a f k a m m e r), která rozhoduje v 3-členném senátu, když se jedná o zločin nebo přečin, pokud není stanovena příslušnost jiného soudu jako ku př. velké trestní komory (g r o s s e S t r a f k a m m e r) nebo zvláštního soudu (S o n d e r g e r i c h t).

Proti rozsudku úředního soudu (A m t s g e r i c h t) lze, ve věcech trestních během jednoho týdne od vnesení rozsudku ohlásiti a během dalšího týdne od doručení písemného vyhotovení rozsudku provésti odvolání. Proti rozsudku trestní komory (S t r a f k a m m e r) lze pak podati revisi a to ve stejných lhůtách jako odvolání. O odvolání rozhoduje vrchní zemský soud (O b e r l a n d e s g e r i c h t), o revisi Říšský soud (R e i c h s g e r i c h t).

Prozatím není u zemského soudu

(Landgericht) zvláštní soudní oddělení pro spory obchodní, ani u úředního soudu oddělení pro spory z pracovního poměru.

Konečně jest pro Čechy a pro Moravu zřízen t. zv. soud branné moci (Wehrmachtgericht) se sídlem v Praze a v Brně, jenž jest výlučně příslušným pro veškeré trestní záležitosti, jimiž byly poškozeny zájmy branné moci. Jeho sestavení odpovídá složení dřívějšího divisního soudu, neboť mu předsedá vojenský soudce z povolání se dvěma přísedícími — soudci laiky a to s jedním z řad důstojnictva a s druhým z řad mužstva. Úřad veřejného žalobce zastává opět vojenský soudce z povolání, při čemž jednou přebírá úlohu předsedy senátu, po druhé opět úlohu veřejného žalobce. Proti rozhodnutím tohoto soudu není opravného prostředku, neboť má t. č. povahu válečného soudu. Rozsudek stává se však právoplatným teprve potvrzením velícího generála.

Konečně zasedává v Praze ještě t. zv. Říšský válečný soud (Reichskriegsgericht), jenž jest příslušný výlučně pro určité velmi závažné trestní činy.

Pro řízení před soudem branné moci platí ustanovení říšského trestního řádu a trestné činy podléhají skoro výlučně ustanovením a sankcím říšského trestního zákona.

Dlužno zvláště upozorniti, že říšský trestní zákon ani trestní řád nezná pojmu podmíněného odsouzení.*)

*) Na trestné činy spáchané za platnosti bývalých československých trestních norem jest ovšem použití trestní normy pro obžalovaného příznivější. Je-li norma o podmíněném odsouzení normou hmotněprávní, tedy by se mělo u takových trestných činů podmíněné odsouzení připustiti. Praxe však se rozhodla pro řešení, že zákon o podmíněném odsouzení je normou procesní a proto ani u trestných činů starých, souzených dle zákonů dříve československých, se podmíněné odsouzení nepřipouští. — Pozn. red.

Naproti tomu u civilních soudů se soudí podle dosavadních zák. ustanovení platných na území Protektorátu Čechy a Morava, tedy zejména podle všeob. obč. zákona, civilního řádu soudního a dalších speciálních zákonů, nedošlo-li jako ku př. v právu manželském k změně potud, že občané německé národnosti podléhají ustanovením platných říšských zákonů.

Lze tedy celkem říci, že řízení před civilními německými soudy v Protektorátu Čechy a Morava se neliší skoro vůbec od řízení před protektorátními soudy. Tomu ostatně nasvědčuje i ta okolnost, že stupnice kolkové jsou úplně totožné se stupnicemi platnými v civilních, exekučních, knihovních a nesporných věcech, jen však s tím rozdílem, že nutno použití jiných kolků (Kostenmarken), a že veškeré kolky dlužno nalepiti na první pare.

Zmateční stížnost či odvolání o nepodmíněném odsouzení?

Zdá se téměř zbytečné, nadhazovati uvedenou otázku a se o ní rozepisovati. Denní zkušenost však poučuje, že tomu tak není, neboť se s neuvěřitelnou vytrvalostí či dokonce nedbalostí stále volí nesprávný opravný prostředek.

Vyslovil-li nalézací soud, že se podmíněný odklad výkonu trestu nepovoluje proto, že je podle zákona vyloučen, pak lze tento výrok napadati jen zmateční stížností.

Odepřel-li nalézací soud podmíněné odsouzení, poněvadž nejsou tu podstatné důvody, z nichž lze míti za to, že odsouzený povede pořádný život a že tudíž výkonu trestu je třeba k pachatelovu polepšení, lze toto rozhodnutí napadnouti jen odvoláním.

Je proto nezbytné, dříve než se kdo rozhodne podati opravný pro-